

Arbeids- og sosialdepartementet  
Postboks 8019 Dep.  
0030 Oslo

Vår sak nr.: 2017-AR-02533

Deres ref.: 17/1084

Dato: 19.04.2017

## **INNSPILL TIL RAPPORT OM TOLKEOMRÅDET**

Tolkeområdet er i dag en integrert del av NAV Hjelpemidler og tilrettelegging sin tjeneste. Denne organiseringen sikrer et helhetlig ansvar for å yte tjenester til blinde og døvblinde. Tolk er ett av flere tiltak som kan være aktuelt når en hørselshemmet eller døvblind trenger bistand.

For å sikre et godt og helhetlig tilbud til disse brukerne må tolketjenesten fortsatt være en integrert del av arbeidet på hjelpemiddelsentralene. Vi støtter derfor ikke forslaget fra Agenda Kaupang om å organisere denne tjenesten i en egen enhet utenfor hjelpemiddelsentralene. Det bør etter vårt syn heller ikke opprettes et eget lederansvar ved hver hjelpemiddelsentral. De foreslåtte tiltakene vil kunne føre til en sentralisering av tolketjenesten, med færre tilgjengelige tolker i distriktene.

Vi støtter heller ikke forslaget om å sentralisere tolkeformidlingen. Det er viktig at tolketjenesten er godt tilgjengelig i hele landet. Kvaliteten på formidlingen er ikke avhengig av størrelsen på enheten. Vellykket formidling forutsetter at formidlere har god oversikt over tolkenes kompetanse og brukernes behov, slik at rett tolk settes til rett oppdrag. En høy dekningsgrad er heller ikke ensbetydende med god kvalitet.

Økt tolkebehov på utdanningsinstitusjonene og mer krevende tolkeoppdrag gjør at det er behov for økt kompetanse og spesialisering innenfor fagområdet. Vi støtter forslaget om å etablere etter- og spesialisering i utdanningstilbudet for tolker.

En for stor andel av NAVs tolkeoppdrag blir utført av eksterne tolker i form av frilanstolker. Vi mener dette er en mindre kostnadseffektiv og en lite fleksibel måte å forvalte brukernes rettigheter på. Frilanstolkene vil selv kunne velge når de vil jobbe, og det vil påvirke dekningsgraden negativt hvis de velger å stille seg indisponible. Fast ansettelse gir tolkene økonomisk trygghet og forankring i et fagmiljø. Det gir en bedre mulighet til oppfølging, fagutvikling/-deling og bedre ressursutnyttelse, og flere oppdrag vil kunne dekkes opp. Videre kan NAVs ansatte tolker bidra med sin kompetanse på kommunikasjon med hørselshemmede i et tverrfaglig miljø i NAV. Dette gir bedre forståelse av hørselshemmedes situasjon og vil kunne gi bedre tjenester til disse brukerne.

NAV bør derfor overta en betydelig andel av tolkeoppdragene som nå utføres av frilanstolker. Frilanstolkene bør være et supplement til fast ansatte tolker, og NAV må sørge for gode avtaler med frilanstolkene.



Det har vært gjennomført et pilotprosjekt på tre enheter, der reise/overtidskostnader ble belastet over stønadsbudsjettet. Prosjektet konkluderte med at ekstra midler til reise og overtid for tolker ga en positiv utjevning mellom frilanstolker og fast tilsatte tolker. Dette viser at det på sikt vil gi store gevinster hvis men dekker større andel av oppdragene med egne ansatte tolker.

Sektoransvarsprinsippet bør videreføres. Dette gjør at sektorene selv kan løse oppgavene med ulike virkemidler. Et eksempel på dette er videregående skoler som tilsetter egne tolker, samt driver annen tilrettelegging ved blant annet bruk av tegnspråkkyndige lærere. Samtidig ser vi at det kan være behov for endringer på noen områder. Innenfor helse kan det være aktuelt å gå bort fra sektorprinsippet. De øvrige sektorene bør betale NAV for bruk av tolketjenesten.

Rapporten argumenterer for organisatoriske endringer i tolkeområdet, uten at det tydeliggjøres hvorfor det er behov for organisasjonsendringer og hva dette vil føre til av forbedringer. Videre mangler det en vurdering av hva som er god organisering av store og små avdelinger.

NTL mener det ikke er behov for store endringer av organiseringen av tolkeområdet, og at dette fortsatt skal være en integrert del av arbeidet ved hjelpemiddelsentralene i hele landet. Større del av tolkeoppdragene må utføres av fast ansatte. Budsjettposten for reise og oppdragskostnader for NAVs tolker må økes slik at dekningen blir god og likeverdig for brukerne.

Med hilsen  
NORSK TJENESTEMANNSLAG

  
Kjersti Barsok  
første nestleder

  
Torstein Brechan  
forbundssekretær